

ЕВРОСКЕПТИЦИЗАМ И ЕВРОПСКА ЕКОНОМСКА ИНТЕГРАЦИЈА

Платформа за расправу, одржану минулог петка у Медија центру, о теми "Евроскептицизам и европска економска интеграција" било је излагање др Бобана Стојановића, професора нишког Економског факултета. Износећи егзактне али и веома занимљиве податке и аргументе "pro et contra" интегрисања у Европску унију професор Стојановић је успоставио повољну климу за веома живу дебату учесника у овој расправи намењеној новинарима електронских и штампаних медија са подручја југоисточне Србије, представницима политичких организација, цивилног сектора и грађанима. У расправи су такође учествовали и својим, додуше опречним, ставовима дали интензитет дебати народни посланик и шеф одборничке групе ДСС Милан Лапчевић и проф. др Миодраг Манић.

-Одлука о прикључењу Европској унији зависи од баланса између трошкова и добита који се могу остварити по том основу, што подразумева сагледавање различитих величина у различитим временским периодима - рекао је професор Стојановић, и објаснио да поред несумњивих предности овакав начин, пре свега, економског интегрисања производи и одређене ризике. Потенцијална корист од интегрисања у ЕУ је свакако велико слободно тржиште, са 500 милиона становника, већа могућност креирања размене, економски раст и нове инвестиције, већи консензус, политичка сарадња и већа отпорност на унутрашње и спољне негативне утицаје. Истовремено, потенцијални недостаци су скретање трговине, смањење економске активности због разлике у нивоу конкурентности, смањење броја запослених и смањење или губитак дела суверенитета.

Професор Стојановић је овом приликом говорио о историјату Европске уније, основној идеји која је базирана на економским интересима који

Проф. др Бобан Стојановић

су се временом преобликовали и у чвршће политичко повезивање чланица.

-Услови за прикључење ЕУ су дефинисани кроз политичке критеријуме, казао је др Стојановић, који се односе на стабилност демократских институција, владавину права и заштиту људских права. Економски критеријуми се односе на несметано функционисање тржишне привреде као обезбеђење од притиска конкуренције из саме Европске уније. Од земаља које претендују на чланство у ЕУ се посебно захтева, нагласио је Стојановић, способност прихватања обавеза које намеће чланство укључујући и приврженост циљевима политичке, економске и монетарне уније.

Објашњавајући разлоге угрожености евро зоне професор Стојановић је рекао да је томе "кумовала" уска повезаност САД и ЕУ те су европске банке куповале америчке хартије од вредности повезане са позајмицама са секундарног тржишта.

-Затим је уследио нагли пад немачког извоза, пукао је балон пренадуваних стамбених кредита у Шпанији и Ир-

ској што је све скупа довело до мањег раста продуктивности у нефлексибилној економији евро зоне-каже Стојановић.

Одговор на кризу је уследио историјским смањењем камата на 1,25 одсто, доношењем акционог плана подршке финансијским системима и усвајањем плана опоравка. Грчка криза дуга ставила је под лупу ефикасност и успех евро зоне, представља највећи тест за ЕУ и од успеха са којим се изборе са кризом зависиће и до које мере и проширења ће ЕУ моћи да функционисе као моћна и независна економија.

Милан Лапчевић је дао пуну подршку напорима који се чине на уређењу земље и усклађивању према стандардима који су у развијеним земљама ЕУ дале позитивне резултате али истовремено је изразио потпуно неслагање са глобализацијом која је већ нанела велике штете нашим грађанима.

-Потпуно отворено тржиште за велике компаније није нам донело ништа добро јер оне дмпинг ценама и другим методама са тржишта потпуно елиминишу мале фир-

ме-рекао је Лапчевић и навео пример млекара и цемента које су укрупњавањем тржишта и елиминисањем конкуренције формирале знатно веће цене својих производа. Такође, од потписивања Споразума о стабилизацији и придруживању бележи се стални пад прихода од царина који је са 57 милијарди динара сведен на 33 милијарде. Наравно, тај финансијски вакуум се надокнађује повећањем пореза и акциза које плаћају сви грађани Србије.

Проф. др Миодраг Манић је потенцирао предности које доноси прикључење наше земље Европској унији али уз уважавање чињеница које томе не иду у прилог.

-Европска унија је процес који се не завршава него одвија, то је поступак прилагођавања и уједначавања и свакако да и ми припадамо том процесу - рекао је др Манић. Иначе, што се тиче губљења дела суверенитета не треба никога да плаши јер је и то процес једнак браку у којем се партнери неминовно одричу дела свог суверенитета.

С.Бојовић